

Акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк"

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення Наглядової ради

протокол № 55/22 від «10» жовтня 2022

**Політика у сфері запобігання та протидії
легалізації (відмиванню) доходів, одержаних
злочинним шляхом, фінансуванню
тероризму та фінансуванню
розповсюдження зброї масового знищення**

Реєстраційний номер:

Гриф документа:

Дані про затвердження:

рішення Наглядової ради, протокол № 53/22 від
«06» жовтня 2022

Київ 2022

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Організація внутрішньобанківської системи та функціонування внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ	6
3. Ризик-апетит Банку у сфері ПВК/ФТ	11
4. Вимоги до внутрішніх документів Банку у сфері ПВК/ФТ	13
5. Проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ	15
6. Заключні положення	16

1. Загальні положення

1.1 Політика у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі - **Політика з питань ПВК/ФТ**) поширюється на підрозділи АТ КБ “ПриватБанк” (далі - **Банк**), у тому числі всі відокремлені та розташовані в інших юрисдикціях, працівників, ділових партнерів Банку, учасників груп/платіжних систем, до яких входить Банк, або які є учасниками організацій/платіжних систем, створених Банком, клієнтів, що забезпечують проведення фінансових операцій за допомогою Банку на території України та за її межами відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України та/або контрагентів клієнтів.

1.2 Основною метою Політики з питань ПВК/ФТ є визначення та затвердження загальних принципів Банку щодо дотримання вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ, недопущення використання послуг Банку з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення (далі - **ВК/ФТ**) та протидія будь-якій іншій діяльності, що передує або сприяє ВК/ФТ.

1.3. Політика з питань ПВК/ФТ описує основні правила та стандарти Банку, яких зобов'язані дотримуватись всі працівники Банку з метою неухильного виконання законодавства України у сфері ПВК/ФТ (далі - **локальне ПВК/ФТ законодавство**), міжнародних вимог та стандартів.

1.4 У сфері ПВК/ФТ визначено такі правила та стандарти Банку:

1.4.1 Сумлінне дотримання всіх спеціальних вимог, правил та визначених порядків діяльності у сфері ПВК/ФТ, встановлених локальним ПВК/ФТ законодавством, міжнародними стандартами банківської діяльності та внутрішніми документами Банку.

1.4.2 Неухильне дотримання вимог та обмежень, а також заборон, пов'язаних із ПВК/ФТ, встановлених локальними та міжнародними вимогами.

1.4.3 Нульова толерантність до будь-яких проявів незаконної або злочинної діяльності осіб, з якими установа вступає в ділові (договірні) відносини та/або яким надає банківські або інші послуги.

1.4.4 Постійне використання всіх ймовірних шляхів, методів та способів для уникнення бути задіяними у сумнівному або незаконному бізнесі (відмиванні коштів, шахрайстві, діяльності терористичних організації та груп, що діють або збирають кошти на території країни, проходженні через країну транскордонних потоків кримінальних або незаконних активів тощо).

1.4.5 Пріоритетне здійснення заходів належної або поглибленої перевірки клієнтів відповідно до рівня встановлених/виявлених ризиків над отриманням прибутків або винагород від залучення або обслуговування клієнтів. Розуміння, що заходи належної перевірки клієнта є необхідною умовою для надання Банком послуг найвищої якості.

1.4.6 Прагнення досягти високих стандартів діяльності у сфері ПВК/ФТ, формування найкращих банківських практик при застосуванні превентивних методів контролю, виявлення та впровадження провідних моделей та технологій у сфері ПВК/ФТ.

1.4.7 Беззаперечне сприяння державним та іншим органам, організаціям та установам, у тому числі фінансовим та кредитним, у їх діяльності у сфері ПВК/ФТ.

1.5 Основними пріоритетами та завданнями у діяльності Банку у сфері ПВК/ФТ є:

1.5.1 Захист законних інтересів громадян, суспільства і держави від шкоди, заподіяної внаслідок злочинних діянь у сфері ПВК/ФТ. Захист працівників Банку від погроз та інших негативних чи дискримінаційних дій, пов'язаних з виконанням вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ.

1.5.2 Докладання всіх зусиль для протидії будь-якого (у тому числі непрямого) зв'язку з ВК/ФТ або шахрайством.

1.5.3 Ретельне дотримання правил та інструкцій з питань ПВК/ФТ, розроблених з метою дотримання вимог законодавства України, захисту іміджу Банку, його репутації та збереження довіри клієнтів.

1.5.4 Усвідомлення, що порушення законодавства, внутрішніх положень та процедур, у першу чергу у сфері ПВК/ФТ, не може виправдовуватись отриманням прибутку. Розробка та впровадження продуктів, функціонування бізнес-процесів здійснюється у суворій відповідності із локальним ПВК/ФТ законодавством. Діяльність, яка не відповідає локальному ПВК/ФТ законодавству, внутрішнім положенням Банку та цій Політиці, є неприйнятною для Банку, незважаючи на аналогічну практику інших учасників ринку або інших фінансових установ.

1.5.5 Розуміння невідворотності покарання за порушення вимог локального ПВК/ФТ законодавства. ВК/ФТ - це процес, під час якого фінансова установа використовується як інструмент для легалізації кримінальних доходів, одержаних злочинним шляхом. Такі дії наражають установу на потенційну небезпеку, становлять загрозу для її репутації та застосування заходів впливу (санкцій) суб'єктів державного фінансового моніторингу.

1.5.6 Вимірювання ефективності роботи Банку ступенем, з яким установа зменшує ризики та загрози використання її з метою ПВК/ФТ. Найбільш ефективним засобом для протидії ПВК/ФТ Банк вважає попередження цих дій.

1.6 Одним із найважливіших напрямків взаємовідносин, які Банк підтримує із зовнішніми організаціями, є відносини із суб'єктами державного фінансового моніторингу, у тому числі органом, який виконує функції державного регулювання та нагляду за банками (далі - **Національний банк України**), спеціально уповноваженим органом (далі - **СУО**) та центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері ПВК/ФТ (далі - **Міністерство фінансів України**).

З метою визначення (виявлення) ризиків (загроз) ВК/ФТ, Банк приймає участь (у разі потреби) у заходах національної оцінки ризиків, які здійснюються суб'єктами

державного фінансового моніторингу, уповноваженими органами державної влади для запобігання виникнення та/або зменшення негативних наслідків ризиків.

1.7 Скорочення, які вживаються у документі:

відповідальний працівник - працівник, відповідальний за проведення фінансового моніторингу в Банку;

ВК/ФТ (ML/FT) - легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

Держава (юрисдикція/територія) поглибленого контролю - держава (юрисдикція/територія), яка відповідає будь-якому з критеріїв, визначених п.3.6 цієї Політики з питань ПВК/ФТ.

КБВ (UBO) – кінцевий бенефіціарний власник;

ПВК/ФТ (AML/FT) - протидія легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

Перелік терористів - перелік осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, який формується у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

Ризик-апетит (схильність до ризику) банку у сфері ПВК/ФТ - величина ризику ВК/ФТ, визначена наперед та в межах прийнятного рівня ризику ВК/ФТ, щодо якої банк прийняв рішення про доцільність/необхідність її утримання з метою досягнення його стратегічних цілей та виконання бізнес-плану.

СУО (FIU) - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику України у сфері ПВК/ФТ/спеціально уповноважений орган/Державна служба фінансового моніторингу України;

CDD (Customer Due Diligence) - заходи належної перевірки та моніторингу ділових відносин та фінансових операцій осіб, з якими установа вступає в ділові (договірні) відносини та/або має ділові відносини, надає банківські послуги;

EDD (Enhanced Due Diligence) - посилені заходи належної перевірки на основі ризик-орієнтованого підходу стосовно осіб, ділові відносини з якими (фінансові операції без встановлення ділових відносин яких) становлять високий ризик, є пропорційними виявленим ризикам та спрямовані на їх мінімізацію, в тому числі шляхом збільшення частоти та обсягу дій з моніторингу ділових відносин та збору додаткової інформації щодо ділових відносин;

SDD (Simple Due Diligence) - спрощені заходи належної перевірки, що здійснюються Банком на основі ризик-орієнтованого підходу стосовно клієнтів, ділові відносини з якими (фінансові операції без встановлення ділових відносин яких) становлять низький ризик, є пропорційними виявленим ризикам та можуть передбачати, зокрема, зменшення частоти та обсягу дій з моніторингу ділових відносин та збору додаткової інформації щодо ділових відносин;

PEPs (Politically Exposed Persons) - політично значущі особи;

1.7.1. Тлумачення термінів, не визначених Політикою з питань ПВК/ФТ, здійснюється відповідно до законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку та внутрішніх документів Банку.

2. Організація внутрішньобанківської системи та функціонування внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ

2.1 Організація внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ передбачає:

2.1.1 Створення відповідної організаційної структури, побудованої у вигляді трьох ліній захисту у сфері ПВК/ФТ (далі - **захист**):

I лінія захисту, яка включає: бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки Банку, які безпосередньо ініціюють, здійснюють (забезпечують, супроводжують) проведення заходів захисту, приймають ризики ПВК/ФТ в процесі своєї діяльності та несуть відповідальність за поточне управління цими ризиками, здійснюють заходи з контролю за функціонуванням системи захисту;

II лінія захисту, яка включає: окремий структурний підрозділ з ПВК/ФТ, підпорядкований відповідальному працівнику та підрозділ за дотриманням норм (комплаєнс), які забезпечують впевненість керівників Банку, що впроваджені I та II лінією заходи захисту забезпечують дотримання вимог та функціонують належним чином;

III лінія захисту, яка включає: підрозділ внутрішнього аудиту Банку, який здійснює незалежну оцінку ефективності діяльності I та II ліній захисту та загальну оцінку ефективності системи управління ризиками у сфері ПВК/ФТ.

2.1.2 Визначення у внутрішньобанківських документах:

- порядку вертикальної взаємодії між підрозділами ліній захисту;
- порядку горизонтальної взаємодії в межах одного підрозділу лінії захисту та/або між підрозділами однієї лінії захисту із використанням принципів функціонального (постійного), періодичного та подвійного контролю, що здійснюється двома (або більше) працівниками (принципу “двох пар очей”);
- повноважень, підпорядкованості, підзвітності, наявності описів процесів та розподілу функціональних обов’язків, відповідальності за їх невиконання та/або бездіяльність.

2.2 З метою належної організації та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ (у тому числі системи управління ризиками) Банк:

2.2.1 Призначає відповідального працівника Банку згідно з вимогами законодавства України у сфері ПВК/ФТ на рівні керівництва Банку із забезпеченням перевірки кваліфікаційних вимог та вимог до бездоганної ділової репутації, визначених нормативно - правовими актами Національного банку України. Відповідальний працівник Банку безпосередньо підпорядковується Наглядовій раді Банку, яка здійснює контроль за діяльністю у сфері захисту, та звітує перед нею. Кандидатура

відповідального працівника Банку погоджується Національним банком України у порядку, визначеному нормативно - правовим актом з питань ПВК/ФТ.

2.2.2 Створює окремий структурний підрозділ з ПВК/ФТ, який безпосередньо підпорядковується відповідальному працівникові Банку. Виділяє достатні ресурси для функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ (у тому числі окремого структурного підрозділу з ПВК/ФТ), залучає до сфери ПВК/ФТ досвідчений і перевірений персонал, який проходить при наймі перевірку на професійну придатність та наявність бездоганної ділової репутації.

2.2.3 Забезпечує функціонування на постійній основі колегіального органу щодо розгляду проблемних та актуальних питань функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ - Комітету з питань комплаєнс та фінансової безпеки.

2.2.4 Забезпечує функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ із застосуванням ризик-орієнтованого підходу, який є пропорційним характеру та масштабу діяльності Банку, застосовується на безперервній основі та забезпечує виявлення, ідентифікацію, оцінку всіх наявних та потенційних ризиків ВК/ФТ, притаманних діяльності Банку (ризик-профілю банку) та його клієнтам (ризик - профіль клієнтів), а також передбачає своєчасне розроблення заходів з управління ризиками ВК/ФТ, їх мінімізацію.

2.2.5 Розробляє та затверджує внутрішні документи Банку з питань ПВК/ФТ в обсязі, необхідному для ефективного функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та розуміння працівниками Банку своїх обов'язків та повноважень у сфері ПВК/ФТ.

2.2.6 Забезпечує достатню інформованість та обізнаність вищого керівництва Банку з питань, визначених нормативно-правовим актом у сфері ПВК/ФТ, у тому числі щодо притаманних ризик-профілю Банку ризиків ВК/ФТ, інформування керівників Банку щодо подій комплаєнс - ризику у сфері ПВК/ФТ з метою розуміння наслідків, на які наражається Банк у разі невиконання вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ та заходи з управління такими ризиками.

2.2.7 Розподіляє функції з питань ПВК/ФТ між трьома лініями захисту, забезпечує належну обізнаність та виконання працівниками Банку, уключно з працівниками бізнес-підрозділів, визначених посадовими інструкціями функції (обов'язків) з питань ПВК/ФТ, розуміння такими працівниками своєї відповідальності за невиконання обов'язків та/або бездіяльність.

2.2.8 Запроваджує та постійно вдосконалює внутрішній контроль з питань ПВК/ФТ, зокрема забезпечує проведення внутрішніх перевірок діяльності Банку:

- підрозділом за дотриманням норм (комплаєнс), що виконуються за ініціативою відповідального працівника, - підрозділів Банку та його працівників щодо виконання ними вимог внутрішніх документів з питань ПВК/ФТ;
- підрозділом внутрішнього аудиту - щодо дотримання Банком вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ, у тому числі щодо достатності вжитих заходів для забезпечення функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ.

2.2.9 Вивчає нові продукти/послуги, включаючи нові канали продажу, використання або розроблення нових технологій для наявних або нових продуктів з метою належної оцінки притаманних їм ризиків ВК/ФТ та належного контролю за ризиками ВК/ФТ для наявних продуктів/послуг.

2.2.10 Забезпечує проведення на постійній основі навчальних заходів для працівників Банку та агентів Банку (їх працівників) з метою розуміння ними покладених на них обов'язків та порядку дій.

2.2.11 Створює та забезпечує функціонування дієвої та своєчасної системи ескалації підозр та проблемних питань у сфері ПВК/ФТ та порядку їх розгляду, уключно з повідомленням інформації/фактів, що стосуються випадків порушення або можливого порушення законодавства України у сфері ПВК/ФТ, в порядку, передбаченому внутрішніми документами Банку.

2.2.12 Запроваджує систему автоматизації, що забезпечує своєчасне та в повному обсязі виконання Банком обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу (зокрема: виявлення порогових та підозрілих фінансових операцій, замороження активів, пов'язаних з тероризмом та/або його фінансуванням/розповсюдженням зброї масового знищення та/або його фінансуванням, унеможливлення здійснення операцій особами з Переліку терористів, відхилення переказу за відсутності даних про платника (ініціатора переказу) та/або отримувача, передбачених законодавством у сфері ПВК/ФТ тощо).

2.2.13 Забезпечує своєчасне виявлення порогових та підозрілих фінансових операцій (діяльності), належний інформаційний обмін з СУО, у тому числі інформування відповідних органів про замороження/розмороження активів осіб, включених до Переліку терористів, подання інформації про виявлені розбіжності у КБВ.

2.2.14 Забезпечує функціонування належної системи виявлення PEPs, вжиття щодо них додаткових заходів, визначених законодавством України у сфері ПВК/ФТ, організовує проведення заходів щодо встановлення “прозорості” структур власності клієнтів та виявлення КБВ клієнтів - юридичних осіб.

2.2.15 Розробляє та здійснює заходи з CDD / EDD / SDD з метою розуміння суті діяльності клієнта, мети та очікуваного характеру ділових відносин з ним, що дає змогу Банку бути впевненим, що фінансові операції клієнта відповідають наявній в Банку інформації про нього, його бізнес, ризик-профіль, уключаючи у разі потреби джерела походження його коштів/статків, встановлення КБВ для оперативного виявлення незвичайної поведінки та підозрілих фінансових операцій (діяльності).

2.2.16 Надає на запити суб'єктів державного фінансового моніторингу необхідні документи / інформацію / пояснення / аргументи, що належним чином підтверджують виконання Банком вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ.

2.2.17 Документує дії працівників Банку та фіксує події, що стосуються виконання Банком обов'язків у сфері ПВК/ФТ.

2.2.18 Зберігає всі документи, дані, інформацію (у тому числі відповідні звіти, розпорядження, файли), що стосуються виконання Банком обов'язків у сфері ПВК/ФТ, протягом строків, визначених законодавством України.

2.2.19 Вживає інших заходів із постійного вдосконалення внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ.

2.4 Банк створює комплексну, ефективну та адекватну систему внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ із дотриманням принципів, визначених нормативно-правовим актом Національного банку України з питань організації системи внутрішнього контролю в банках.

Заходи з внутрішнього контролю забезпечують дотримання вимог цієї Політики та законодавства у сфері ПВК/ФТ.

2.5 Банком визначено п'ять компонентів системи внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ (далі - **компоненти**), які функціонують в Банку на всіх організаційних рівнях у взаємоінтегрований спосіб, що передбачає використання результату будь-якого компонента під час виконання інших заходів контролю.

I Контрольне середовище ПВК/ФТ, компонент включає:

- a. організацію та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ;
- b. розподіл функцій (обов'язків) з питань ПВК/ФТ між трьома лініями захисту;
- c. рівень культури ПВК/ФТ, участь всіх працівників Банку, у тому числі працівників бізнес-підрозділів, у системі захисту у сфері ПВК/ФТ;
- d. залучення вищого керівництва Банку до питань управління ризиками у сфері ПВК/ФТ;
- e. організацію проведення навчальних заходів та тренінгів персоналу, контроль рівня знань шляхом проведення тестувань (атестації).

II Управління ризиками ПВК/ФТ, компонент включає:

- a. своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, пом'якшення та звітування щодо ризиків ВК/ФТ;
- b. розробка методик, інструментів та моделей (у тому числі скорингових) для виявлення ризиків ВК/ФТ із застосуванням ризик-орієнтованого підходу;
- c. здійснення комплексної двоетапної оцінки/переоцінки ризиків ВК/ФТ Банку (ризик-профілю Банку), ризику ділових відносин (фінансових операцій без установлення ділових відносин) із клієнтами (ризик-профілів клієнтів);
- d. забезпечення моніторингу, контролю та попередження порушень показників ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ;
- e. документування результатів ризиків ПВК/ФТ.

III Контрольна діяльність/контрольні процедури з питань ПВК/ФТ, компонент включає:

- a. описів процесів та контрольних процедур у сфері ПВК/ФТ;

- b. послідовного поєднання попереднього, поточного (в режимі реального часу) та подальшого контролів з метою підвищення дієвості та ефективності заходів захисту у сфері ПВК/ФТ;
- c. превентивних методів контролю, спрямованих на попередження порушень та ризиків у сфері ПВК/ФТ;
- d. автоматизованих контрольних процедур у сфері ПВК/ФТ, співвідношення ручних та контрольних процедур, використання функцій подвійного контролю;
- e. документування всіх дій працівників Банку та фіксацію подій, пов'язаних із виконання Банком завдань у сфері ПВК/ФТ;
- f. забезпечення постійного контролю підлеглих працівників функціональними та лінійними керівниками;
- g. забезпечення періодичного контролю шляхом здійснення оцінки ефективності контрольних процедур у сфері ПВК/ФТ, виявлення особливостей та можливостей використання продуктів/послуг Банку з питань ВК/ФТ підрозділом за дотриманням норм (комплаєнс).

IV Контроль за інформаційними потоками та комунікаціями з питань ПВК/ФТ, компонент включає:

- a. наявність системи ескалації підозр та проблемних питань у сфері ПВК/ФТ, своєчасний та дієвий порядок їх розгляду, уключно з повідомленням інформації/фактів, що стосуються випадків порушення або можливого порушення законодавства України у сфері ПВК/ФТ;
- b. оперативне реагування на отримані повідомлення про порушення вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ, у тому числі ті, що надійшли без зазначення авторства (анонімно) із гарантуванням захисту та конфіденційності;
- c. забезпечення таємниці фінансового моніторингу, а також іншої конфіденційної інформації у сфері ПВК/ФТ.

V Моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю Банку з питань ПВК/ФТ, компонент включає:

- a. моніторинг дієвості функціонування системи внутрішнього контролю з питань ПВК/ФТ, звітування (інформування) щодо порушень на всіх організаційних рівнях;
- b. прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо підвищення ефективності функціонування системи внутрішнього контролю у сфері ПВК/ФТ;
- c. виявлення підрозділами за дотриманням норм (комплаєнс) та внутрішнього аудиту проблем та недоліків у внутрішньобанківській системі ПВК/ФТ шляхом проведення перевірок діяльності (процесів, процедур) та доведення результатів таких перевірок до вищого керівництва Банку;
- d. інші заходи по вдосконаленню системи внутрішнього контролю у сфері ПВК/ФТ.

3. Ризик-апетит Банку у сфері ПВК/ФТ

3.1 Наглядова рада Банку на регулярній основі, але не рідше 1 разу на рік, визначає апетит до ризику у сфері ПВК/ФТ (далі - **ризик-апетит**), доводить його до відома Правління Банку та Відповідального працівника, затверджує щорічний звіт оцінки ризик - профілю Банку в сфері ПВК/ФТ.

3.2 Показники ризик-апетиту, які визначають прийнятний для Банку обсяг ризику у сфері ПВК/ФТ та ризики, які Банк може прийняти, після вжиття заходів з управління такими ризиками (їх мінімізації) фіксуються у *Декларації схильності до ризиків Банку*.

Наглядова рада Банку визначає заборони/обмеження щодо окремих видів діяльності та/або залучення окремих типів клієнтів на обслуговування *Політикою прийняття клієнтів*.

3.3. Показниками ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ, які вважаються неприйнятними для Банку є:

3.3.1 Будь - яка злочинна діяльність, прояви, факти, припущення, що ґрунтуються на результатах аналізу наявної інформації та можуть свідчити про те, що фінансова операція або її учасники, їх діяльність чи походження активів пов'язані з ВК/ФТ, або із вчиненням іншого кримінального правопорушення або діяння, за яке передбачені міжнародні санкції, у тому числі за критеріями, визначеними Законом про ПВК/ФТ та нормативно - правовим актом Національного банку України з питань ПВК/ФТ.

3.3.2 Підтримання ділових відносин/проведення фінансових операцій клієнтів та/або контрагентів клієнтів, стосовно яких встановлено належність до переліків заборон (обмежень), визначених цією Політикою з питань ПВК/ФТ, Санкційною політикою та Політикою прийняття клієнтів.

3.4 Банк залишає за собою право з урахуванням ризик-орієнтованого підходу відмовити клієнту (особі) у встановленні/підтриманні ділових відносин, проведенні фінансової операції, якщо така фінансова операція або діяльність клієнта та/або контрагента клієнта підвищує ризик Банку бути використаним з протиправною метою, має індикатори підозрілості, визначені Банком, або не супроводжуються даними, визначеними законодавством у сфері ПВК/ФТ.

3.5 Банк **відмовляється** від встановлення (підтримання) ділових відносин/відмовляє особі (клієнту) у відкритті рахунка (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунка/відмовляється від проведення фінансової операції (у тому числі проведеної без встановлення ділових відносин) у разі:

- a. у випадках, визначених Законом ПВК/ФТ;
- b. якщо особу клієнта віднесено до осіб, співпраця з якими заборонена або обмежена *Політикою прийняття клієнтів*;
- c. наявності заборон, визначених *Санкційною політикою*.

3.6 Банк забезпечує організацію та функціонування управління ризиками ПВК/ФТ відносно осіб, які пов'язані із державами (юрисдикціями/територіями) поглибленого контролю.

З цією метою Банк керується наступними **Критеріями держав (юрисдикцій/територій) поглибленого контролю:**

- a. є державою (юрисдикцією/територією), що здійснює збройну агресію проти України,
- b. є державою (юрисдикцією/територією), що включена до Переліку держав (територій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що провадять діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;
- c. є державою (юрисдикцією/територією), що має стратегічні недоліки у сфері ПВК/ФТ відповідно до заяв Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей;
- d. є державою (юрисдикцією/територією), визначеною Європейською Комісією, як така, що має слабкий режим боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму;
- e. є державою (юрисдикцією/територією), якій притаманний підвищений ризик корупції, наданий Transparency International;
- f. є державою (юрисдикцією/територією), якій притаманний підвищений ризик фінансування тероризму Інституту економіки та миру;
- g. є державою (юрисдикцією/територією), що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон;
- h. є державою (юрисдикцією/територією), що підтримує терористичну діяльність, підпадає під санкції, ембарго або аналогічні заходи відповідно до резолюцій Ради Безпеки ООН та/або законодавства України;
- i. є державою (юрисдикцією/територією), включеною до переліку USA Patriot ACT Section 311;
- j. є державою (юрисдикцією)/територією, відібраною Банком (крім переліку держав (юрисдикцій/територій), що підпадають під Критерії держав (юрисдикцій/територій) неприйнятно високого ризику, які визначені у Санкційній політиці) відповідно до внутрішньої оцінки Банку, заснованої на ризик-орієнтованому підході, та в порядку, визначеному окремими внутрішніми документами з питань ПВК/ФТ.

Порядок дій з управління ризиками ПВК/ФТ стосовно осіб, які пов'язані із державами (юрисдикціями/територіями) поглибленого контролю, визначається окремим внутрішнім документом Банку.

3.7 Банк визначає потенційну можливість застосування до нього штрафних санкцій Національного банку України, водночас ступінь, в якій Банк приймає недоліки

контролю, не може перевищувати норми та вимоги, визначені цією Політикою з питань ПВК/ФТ.

У разі застосування заходів впливу Банк, якнайшвидше, забезпечує створення та виконання плану виконання заходів з метою виправлення виявлених порушень та недоліків.

4. Вимоги до внутрішніх документів Банку у сфері ПВК/ФТ

4.1 Банк здійснює свою діяльність у сфері ПВК/ФТ відповідно до рекомендацій та стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей FATF, зокрема, Міжнародних стандартів боротьби з відмиванням доходів та фінансуванням тероризму і розповсюдженням зброї масового знищення - Рекомендацій FATF, принципів, розроблених Вольфсберзькою групою, вимог Базельського комітету з банківського нагляду, законів України та нормативно-правових актів Національного банку України та Міністерства фінансів України, що регулюють питання ПВК/ФТ, результатів національної оцінки ризиків та ризик-профілю Банку, рекомендацій Національного банку України та типологічних досліджень СУО.

4.2 Банк у своїй діяльності забезпечує неухильне дотримання вимог локального ПВК/ФТ законодавства, зокрема:

- Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі - Закон про ПВК/ФТ);
- Закону України “Про банки і банківську діяльність”;
- Закону України “Про санкції”;
- Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 №65 (далі - нормативно - правовий акт з питань ПВК/ФТ);
- постанови Національного банку України від 01.10.2015 №654 “Про забезпечення реалізації і моніторингу ефективності персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)”;
- інших законів України, що регулюють питання ПВК/ФТ, нормативно-правових актів Національного банку України, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, прийнятих для виконання та відповідно до цих законів;
- рекомендацій Державної служби фінансового моніторингу України (СУО), зокрема, типологічних досліджень, які розміщені на офіційній сторінці цієї установи;
- рекомендацій Національного банку України, розміщених на офіційній сторінці установи.

4.3 З метою дотримання вимог локального ПВК/ФТ законодавства Банком з урахуванням вимог законодавства, результатів національної оцінки ризиків та оцінки ризиків, притаманних його діяльності, розроблені, впроваджені правила фінансового

моніторингу, програми проведення первинного фінансового моніторингу та інші внутрішні документи з питань фінансового моніторингу (далі - **внутрішні документи з питань ПВК/ФТ**), які враховують особливості та напрями діяльності Банку, особливості різних типів клієнтів, а також імплементацію Банком ризик-орієнтованого підходу.

4.4. Внутрішні документи з питань ПВК/ФТ визначають такі порядки:

- a. здійснення заходів CDD / EDD / SDD (у тому числі заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта тощо);
- b. виявлення PEPs та порядок вжиття щодо них необхідних додаткових заходів;
- c. здійснення оцінки/переоцінки ризик-профілю Банку та ризик-профілю клієнтів і вжиття заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ;
- d. виявлення критеріїв ризику ВК/ФТ та індикаторів підозрливості фінансових операцій;
- e. вжиття необхідних додаткових заходів щодо встановлення кореспондентських відносин з іноземною фінансовою установою;
- f. ведення електронної анкети, що забезпечує своєчасність, повноту та достовірність унесеної до електронної анкети клієнта інформації;
- g. відмову від встановлення (підтримання) ділових відносин / відкриття рахунку (обслуговування), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунку / відмову від проведення фінансової операції у випадках, передбачених Законом про ПВК/ФТ;
- h. виявлення розбіжностей між відомостями про КБВ, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, та інформацією, отриманою Банком за результатом здійснення належної перевірки клієнта;
- i. використання інструменту покладання (визначеної Законом про ПВК/ФТ інформації, отриманої від третьої особи) у разі прийняття Банком рішення використовувати цей інструмент;
- j. використання агентів, проведення навчальних заходів для них (їх працівників) та здійснення контролю за їхньою діяльністю;
- k. внесення відповідної інформації до реєстрів повідомлень;
- l. використання систем автоматизації, перелік яких визначено нормативно-правовим актом з питань ПВК/ФТ;
- m. здійснення інформаційного обміну з СУО та виконання відповідних рішень/доручень СУО;
- n. замороження активів, пов'язаних із тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням;
- o. зупинення операцій у випадках, визначених Законом про ПВК/ФТ;

- p. супроводження переказів коштів відповідною інформацією згідно з вимогами, визначеними у статті 14 Закону про ПВК/ФТ;
- q. контроль відповідних лімітів у разі використання SDD під час ідентифікації та верифікації клієнта (представника клієнта);
- r. забезпечення таємниці фінансового моніторингу, конфіденційності іншої інформації;
- s. інформування Служби безпеки України у випадках, визначених законодавством України у сфері ПВК/ФТ;
- t. проведення навчальних заходів для працівників Банку;
- u. ознайомлення працівників Банку з внутрішніми документами Банку з питань ПВК/ФТ;
- v. зберігання всіх документів / інформації щодо виконання Банком вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ.

Внутрішні документи з питань ПВК/ФТ мають містити перелік підрозділів Банку, відповідальних за здійснення заходів з CDD / EDD / SDD, та розподіл обов'язків між ними.

4.5 Правила, програми Банку та інші внутрішні документи з питань ПВК/ФТ є документами з обмеженим доступом.

5. Проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ

5.1. Навчання з питань ПВК/ФТ є обов'язковим для всіх категорії працівників Банку, які задіяні у заходах захисту, та є адаптованим до конкретних напрямків діяльності Банку. Метою навчання є розуміння працівниками очікувань Банку та знання своїх обов'язків/ролі у сфері ПВК/ФТ.

5.2. Навчання персоналу з питань ПВК/ФТ передбачає щорічне складання та виконання планів проведення навчальних заходів з питань ПВК/ФТ, які включають:

- a. внутрішньобанківські навчальні заходи (розроблені та проведені за рахунок внутрішніх кадрових ресурсів Банку та/або із залученням зовнішніх лекторів/викладачів);
- b. зовнішні навчальні заходи (заплановані відвідування працівниками Банку зовнішніх навчальних заходів/проходження відповідних сертифікацій у сфері ПВК/ФТ);
- c. ознайомлення працівників Банку із локальним ПВК/ФТ законодавством та міжнародними документами з питань ПВК/ФТ, відповідальністю, що передбачена законодавством за порушення вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ із забезпеченням перевірки отриманих знань шляхом проходження регулярних тестувань та контролю рівня очікуваних знань;

- d. практичні заняття щодо реалізації внутрішніх документів з питань ПВК/ФТ, у тому числі аспекти роботи з наявними в Банку програмними модулями з метою виконання вимог законодавства та внутрішніх документів;
- e. ознайомлення із найвищими зонами ризику Банку за результатами оцінки ризик-профілю Банку, прикладами порушень банками, іншими особами відповідних санкцій.

5.3. Заходи навчання також передбачають:

- a. створення постійних механізмів консультацій з питань ПВК/ФТ, надання права співробітникам повідомляти про ті аспекти політики або заходів контролю, які вони вважають недостатньо зрозумілими/корисними / ефективними;
- b. вивчення передового досвіду та кращих практик щодо виявлення фінансових операцій клієнтів, які можуть бути пов'язані з ПВК/ФТ (типології, схеми);
- c. обов'язкове ознайомлення працівників Банку з вимогами внутрішніх документів Банку з питань ПВК/ФТ до початку виконання ними посадових обов'язків (у тому числі, у разі суттєвої їх зміни) та в разі внесення змін до внутрішніх документів Банку з питань ПВК/ФТ.

5.4. Банк вживає відповідно до локального ПВК/ФТ законодавства заходи для забезпечення проходження відповідальним працівником навчання у сфері ПВК/ФТ. Навчальні програми Банку включають проведення навчання не рідше одного разу на рік для керівників Банку, працівників підрозділів з питань ПВК/ФТ та внутрішнього аудиту з метою розуміння міжнародних стандартів з ПВК/ФТ та трендів у сфері ПВК/ФТ.

5.5. Банк забезпечує на постійній основі заходи з підготовки персоналу щодо виявлення підозрілих фінансових операцій (діяльності), наявні в Банку процедури ескалації/інформування (зокрема щодо своїх підозр, можливих порушень, виявлених індикаторів підозрілості фінансових операцій, критеріїв ризику, інших проблемних з питань ПВК/ФТ).

5.6. Працівники проходять навчання переважно через курси електронного навчання, сформовані на робочому місці працівника.

Після проходження працівниками Банку відповідного навчання забезпечується тестування рівня отриманих працівниками знань, та проходження повторного навчання тими працівниками, які за результатами тестування отримали незадовільні результати.

5.7. Банк документує факти проведення відповідних навчальних заходів.

6. Заключні положення

6.1. Ця Політика з питань ПВК/ФТ набуває чинності з моменту її затвердження рішенням Наглядової ради та доводиться до відома і виконання Правління Банку та працівнику, відповідальному за проведення фінансового моніторингу в Банку.

6.2. Внесення змін до Політики з питань ПВК/ФТ здійснюється відповідно до вимог законодавства України, сучасних стандартів світової та вітчизняної кращої практики у сфері ПВК/ФТ.

Оновлення Політики з питань ПВК/ФТ здійснюється в порядку та в строки, визначені внутрішніми процедурами Банку щодо документообігу та щодо створення/супроводження внутрішніх документів Банку.

Зміни затверджуються рішенням Наглядової ради шляхом викладення Політики з питань ПВК/ФТ у новій редакції.

6.3. У випадку змін до законодавства та/або Статуту, норми Політики з питань ПВК/ФТ діють в частині, що не суперечить законодавству України та/або Статуту.

6.4. Банк впроваджує процедури та правила, метою яких є втілення вимог, викладених цією Політикою з питань ПВК/ФТ.